

בפרק זה מובאים ממצאי ביקורת, שהעלה משרד מבקר המדינה ברשויות המקומיות, בתחומים שונים של פעילותן ובכלל זה: חריגות מהמסגרת התקציבית וצבירת גרעונות בהיקף ניכר, על אף קבלת תמיכה גדולה מהממשלה, ומימון גרעונות שוטפים מכספים שיועדו למימון עבודות פיתוח; מחדלים בגביית הכנסות עצמיות בהיקף ניכר, ובכלל זה חובות בגין אספקת מים; העדר תחשיבים והנמקות לשומות השבחה שנועדו לקביעת היטל השבחה, והפרשים גדולים בין שומות הוועדה המקומית לתיכנון ולבנייה, לבין שומות בעלי הנכס והשומות הסופיות; חריגה מהסכמים קיבוציים ומהוראות חוק יסודות התקציב בעניין שכר עובדים ותשלומים נלווים לשכר, ומתן הטבות כספיות מפליגות בשכר ובתנאי פרישה לעובדים בכירים; אי-הקפדה של רשויות מקומיות על שמירת זכויותיהן במקרקעין; פעילות לא מספקת למניעת מפגעי בטיחות, שמקורם במפעלים המייצרים, מעבדים או מאחסנים חומרים מסוכנים, ולאיתור מפעלים כאלה הפועלים בתחום הרשויות, והעדר פיקוח ומעקב ראויים בעניין עמידתם של המפעלים בדרישות הבטיחות; מינויים פוליטיים למשרות בכירות, זמן קצר לאחר הבחירות לרשויות המקומיות שהתקיימו בנובמבר 1993.

בעקבות הערות משרד מבקר המדינה תוקנו חלק מהליקויים, אולם ליקויים רבים, שעליהם כבר העיר המשרד פעמים מספר בעבר, חזרו ונשנו. יש לראות תופעה זו בחומרה, ועל משרד הפנים שבדו סמכויות פיקוח נרחבות על פעולותיהן של הרשויות המקומיות, לתת את דעתו על כך.

הנושאים של פרק זה גובשו, רובם הגדול, בחייו של אריה שילה ז"ל, משנה למנכ"ל והממונה על הביקורת ברשויות המקומיות, אשר הלך לעולמו בטרם הושלם הדוח הסופי. אריה שילה ז"ל, שנפטר ביום י"ד בטבת התשנ"ט (2.1.99), היה מראשוני משרד מבקר המדינה ומעמודי התווך שלו. הוא היה איש ביקורת מעולה, שהצטיין בתבונה, במסירות לעבודה, וביכולת לקיים מערכת יחסים טובה עם עובדים וממונים כאחד, שחיבבה אותו על כולם. הוא תרם רבות לקידום המינהל התקין בשלטון המקומי וליישום חוק מימון מפלגות, כשם שתרם לקידום המקצועי של עובדי המשרד ולרווחתם, משך 50 שנות עבודתו במשרד. יהא זכרו ברוך.

אליעזר גולדברג

מבקר המדינה

ונציב תלונות הציבור

ירושלים, תשרי התש"ס

אוקטובר 1999